

Výroční zpráva

(2008)

ROME A, o. s.
Žitná 49
110 00 Praha 1
tel./fax: +420 257 329 667, 257 322 987
e-mail: romea@romea.cz
<http://www.romea.cz>

ÚVOD

Občanské sdružení ROMEA vzniklo 31. 12. 2002 jako dobrovolná, nevládní, nezisková organizace sdružující romské a neromské občany, jejichž primárním cílem je podpora boje proti rasismu, rozvíjení dodržování lidských práv, napomáhání k rozvoji demokracie a tolerance ve společnosti. Mezi základní poslání patří snaha sdružovat zejména mladé občany romské a české národnosti, kteří chtějí na různých úrovních pomáhat romskému a českému národu ke zlepšení jejich vzájemného soužití.

ZÁKLADNÍ CÍLE

- podpora boje proti rasismu, rozvíjení dodržování lidských práv, napomáhání k rozvoji demokracie a tolerance ve společnosti
- vydávání nezávislých časopisů, novin i jednorázových publikací o Romech a jejich šíření jak mezi romskou tak i ostatní populací v celé České republice
- podpora vzdělávání Romů, s akcentem na prohlubování znalostí a profesionálních dovedností mladé generace v oblasti mediální, ale i dalších
- podpora romských kulturních a všeobecně volnočasových aktivit, zejména romské mládeže
- podpora rozvoje romských komunit, pořádání kurzů a školení, výstav romských umělců, propagace romské kultury ve všech jejích odvětvích
- vyhledávat, aktivizovat a podporovat v České republice instituce, sdružení i jednotlivce k naplňování cílů uvedených výše

HLAVNÍ ČINNOSTI

- propagační a popularizační činnost, vydávání tiskovin (časopisů), šíření informací prostřednictvím elektronických médií (internet, televize, rozhlas), pořádání výstav a dalších odpovídajících akcí k danému tématu
- vzdělávací akce (přednášky, semináře, krátkodobé kurzy, školení)
- informační činnost, vyhledávání a shromažďování informací týkajících se Romů
- spolupráce s orgány státní správy a samosprávy, napomáhání k lepšímu soužití majoritní společnosti a Romů
- spolupráce s romskými organizacemi v ČR i v zahraničí a usilování o zapojení do mezinárodních nevládních struktur zabývajících se romskou problematikou

1. Romano vodi - romský měsíčník

Měsíčník Romano vodi vychází od roku 2003. Za dobu šestileté existence si vybudoval pozici média, jehož články přebírají majoritní média, zejména internetová (server iDNES, pravednes, Econnect, RPA - Roma press agency ze Slovenska, Roma interpress z Bělehradu atd.). Myšlenka jeho založení se zrodila v roce 2002 coby reakce na absenci periodika, které by dokázalo moderním zpracováním zaujmout romské i neromské čtenáře, přestože se zabývá tématem menšinovým, které není středem zájmu české společnosti. Dalším cílem bylo motivovat Romy, aby se jeho prostřednictvím začali zajímat o věci veřejné a zapojovali se do širšího společenského života v České republice.

Měsíčník RV v roce 2008 navázal na žánrovou skladbu i vizuální podobu časopisu. Společensko-politické rubriky jako Reportáž, Komentář, Rozhovor doplnily rubriky věnované romské kultuře, sociálním problémům, diskriminaci a nově i aktuálně vzrůstajícímu pravicovému extremismu. Součástí obsahové skladby je rovněž etnografie, romská literatura a minikurz romštiny. Vybrané rubriky se objevují ve dvoujazyčné, romsko-české verzi. Mezi stálé externí přispěvatelé patří hudební publicista Vladimír Vlasák, etnografka Eva Davidová, romský básník a prozaik Emil Cina, a další.

Měsíčník RV má na 1600 předplatitelů, mimo jiné je distribuován do sítě čtyř set základních a speciálních škol.

2. Romský informační server - <http://www.romea.cz>

Romský zpravodajský portál www.romea.cz funguje od roku 2003. Díky relativně dlouhé existenci na mediálním trhu, specializaci a systematickému monitoringu je jako zdroj informací využíván i majoritními médii. Od 1.1. 2008 do 31. 12. 2008 bylo publikováno celkem 1 858 článků v českém jazyce a 452 článků v anglickém jazyce. Novinkami roku 2008 jsou:

On-line rozhovory s osobnostmi

V průběhu roku se uskutečnilo 10 on-line rozhovorů s osobami z různých oblastí společenského života. Čtenáři serveru měli jedinečnou možnost ptát se pozvaných hostů na cokoli souvisejícího s předem danou tematickou oblastí, jejich profesí, zkušenostmi, názory, apod. Odpovídali např. muzikant Vojtěch Lavička, koordinátorka projektů ze sdružení Slovo 21 Martina Horváthová, studenti Romistiky FF UK, pracovnice Antidiskriminační linky Renáta Berkýová, tanečník a choreograf Michael Šaray, kandidát do Senátu ČR Zdeněk Guži a další. Server nadále čtenářům poskytuje zpravodajství romské internetové televize Romea TV a tematicky zaměřené, sběrné Speciály.

Romská internetová televize ROMEA TV

Vznikla v roce 2007 s nabídkou několika stálých pořadů: TERNO, pořad pro mladé představující formou rozhovorů a reportáží úspěšné i obyčejné Romy, kteří něco umí, o něco se v životě snaží. Další rubrika Zpravodajství přináší reportáže a zprávy z dění ze světa Romů a související témata. Pro sekci Vzdělávání se připravují reportáže s tématy celospolečenskými, kulturními, lidskoprávními, historickými, dále odborné debaty, portréty, ankety, apod. Filmová rubrika obsahuje ukázky ze snímků s romskou tematikou, recenze, apod. V sekci Hudba a zábava jsou k nalezení sestřihy ze světového festivalu Khamoro, videoklipy a hitparáda. V roce 2008 vznikla speciální tematická rubrika Agentura, přinášející informace z dění okolo Agentury pro sociální začleňování v romských komunitách.

Speciály

Déle trávající kauzy na soudobé politické scéně či významné události v kultuře vedly ke vzniku speciálních rubrik, v nichž je možné najít veškeré, chronologicky řazené, zpravodajské informace spojené s konkrétním tématem. Jedná se např. o rubriky:

- Agentura – shromažďuje informace od počátku vzniku myšlenky na vytvoření Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách po současnost
- Janáčková – souhrn veškerých zpráv na Romea.cz týkajících se senátorky Liany Janáčkové a jejích rasistických výroků.
- Mediální partnerství Světového romského festivalu Khamoro - soubor textových, video- a fotoreportáží z 10. ročníku mezinárodního romského festivalu Khamoro v Praze.
- Neonacismus – monitoring událostí dokumentujících vzrůstající napětí ze strany krajně pravicových extrémistů vůči Romům

Vždy v týdenních intervalech byl připravován tzv. ROMEA newsletter - týdenní přehled zpráv - v českém a anglickém jazyce. Tento newsletter byl jednak posílán pomocí mailing listu na vybrané adresy v ČR a do zahraničí, jednak byla jeho audio podoba umístěna na webu (anglická i česká verze). V současné době je v mailing listu přihlášeno více jak 700 e-mailových adres.

Na základě dohody s Českým rozhlasem 6 umísťujeme na naše stránky rovněž audio soubory zpravodajství ČRo 6 týkající se Romů (<http://www.romea.cz/index.php?id=multimedia>). Podobnou dohodu jsme uzavřeli také s Českou televizí, takže náš server odkazuje rovněž na video soubory a zajímavé pořady s romskou tematikou, které vysílá tato televize.

Server www.romea.cz umožňuje, aby mohly i ostatní servery automaticky přebírat aktuální romské zpravodajství, které vytváříme. Tuto službu jsme začali nabízet vůbec jako první romský server na světě. Zpravodajství provozované sdružením Romea naleznete vedle stránek iDnes a Lidových novin také na pravděpodobně největším a nejpropracovanějším serveru monitorujícím český internet www.pravednes.cz. Jedná se buď o formu tzv. tickeru, kdy si mohou provozovatelé ostatních serverů přetáhnout naše zpravodajství na své stránky a zvýšit tak jejich aktuálnost, nebo pro zkušené webmastery je připraven exportní RSS soubor. Zprávy a články z časopisu Romano vodi od nás přebírá také například server Econnect, Newsisfree, news.Gogole.com, news.centrum.cz, news.jyxo.cz, www.kratce.cz a další.

Romský informační portál patří stále mezi nejnavštěvovanější portál tohoto zaměření.

3. Podpora multikulturního soužití, s akcentem na žáky z romských komunit

V programech MŠMT na podporu integrace romské komunity a vzdělávání v národnostních jazycích byly realizovány projekty:

- Vzdělávací cyklus k překonávání obtíží romských dětí v základních školách
- Menšiny mezi námi a Internetový vzdělávací cyklus o Romech

Cílem projektů bylo motivovat romské děti k setrvání na základních školách a eliminovat tak některé obtíže, v jejichž důsledku tyto děti odcházejí do speciálních škol. Zvolenými aktivitami tedy byly literární a výtvarná soutěž na témata spojená s životem v mnohonárodnostní společnosti (zúčastnilo se jí na 200 žáků základních a speciálních škol), doplnilo ji vydání brožury složené z došlých prací, která byla distribuována do 150 škol,

organizací a knihoven. Paralelně probíhaly ve vybraných základních školách v Plzni, Mostě, Ostravě a Bruntále besedy s odborníky na téma multikulturalita a mladou romskou profesionální umělkyní, která v rámci workshopů učila děti jedinečnou výtvarnou techniku. Současně byl rozšířen vzdělávací server pro školy o Romech <http://www.skola.romea.cz> o další rubriky – Menšiny mezi námi, Zveme Vás..., Besedy 2008, Blogy škol. Nově byly vkládány audiovizuální materiály.

4. Kampaň proti rasismu Udělej něco!

Kampaň nesoucí název Udělej něco! – Ker vareso! se zaměřila na romskou komunitu v Praze, Brně, Mostě, Ústí nad Labem, Přerově a Břeclavi. Prostřednictvím pozitivních vzorů z řad romské komunity působila motivačně, kladla důraz na nezbytnou iniciativu a angažovanost Romů jako nutný prvek ve zlepšení jejich stávající sociální situace. Byla realizována na prostředcích MHD, reklamních panelech na odborech sociálních věcí, doprovodil ji internetový spot, letáky a happening v Chanově. Jako součást zahájení kampaně v Chanově proběhla informačně-motivační akce Daruj kostní dřeň!, připravená ve spolupráci s Fakultní nemocnicí v Plzni. V jejím rámci se rozhodly dvě desítky Romů registrovat do Národního registru dárců kostní dřevě.

Tvářemi kampaně byli představitelé mladé romské generace, kterým se podařilo prosadit se v majoritní společnosti, ovšem ne za cenu rezignace na svou romskou identitu a příslušnost. Nosiče poukazovaly na možnost volby životní cesty každého jedince, myšlenku schematicky ilustrovaly vždy dva ostré protiklady. Nutno dodat, že romský občan je mnohdy a mnohde v možnosti samotné volby znevýhodněn. Aniž by sdružení Romea chtělo šířit a hloubku problému jakkoliv redukovat, byl jako hlavní cíl kampaně vytyčen motivační účinek. Nízká motivace, získaná apatie Romů tvoří jednu z mnoha příčin marginálního postavení Romů v majoritní společnosti. Do projektu se zapojili:

- Denisa Demeterová, herečka (zobrazena jako žadatelka o sociální dávky versus studentka)
- David Beňák, vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví MÚ (zobrazen jako sběrač kovového šrotu versus úředník)
- Jarmila Balážová, novinářka (zobrazena jako nezaměstnaná versus novinářka)
- Radek Banga, frontman skupiny Gipsy.cz (zobrazen jako hráč na automatech versus muzikant).

5. Výstava Hádej, kdo jsem?

Výstava realizovaná na 30 velkoformátových barevných snímcích měla za cíl upozorňovat na mylnost mnohých stereotypů a předsudků o příslušnících národnostních menšin žijících v České republice. Do projektu se zapojili příslušníci romské a ukrajinské národnostní menšiny v ČR, dále pak cizinci z Vietnamu, Mongolska, Mexika a Angoly, kteří v ČR již několik let žijí a pracují. Fotografie zachycovaly každého z nich ve třech situacích: první fotografie se podobá klasické, neutrální fotografii v cestovním pase. Při pohledu na snímek, který sám o sobě o jedinci nic nevyovídá a obsahuje minimum informací, měl návštěvníkovi výstavy navodit zážitek, když takového člověka potká jako kolemjdoucího na ulici. Odlišná barva pleti, fyziognomie obvykle fungují jako spouštěcí mechanismus přiřazení nějaké stereotypní škatulky. Druhý snímek záměrně divákovi podsunul nejčastější předsudek o daných národnostech, např. Romka jako zlodějka, Vietnamka jako prodavačka nekvalitního zboží na tržnici, Muslim jako islamista, apod. V poslední sérii fotek se osobnosti představují veřejnosti jako konkrétní lidé, se skutečnou identitou a profesí (módní návrhářka, manažerka, student, úředník, apod.). Výstava kromě instalace v Domě národnostních menšin v Praze zavítala do Prachatic jako součást kampaně Pět dní pro neziskový sektor. Byla doprovodným programem mezinárodní konference na téma Integrace cizinců v Evropě a součástí interiéru žižkovského kina Aero v Praze.

6. Investigativní žurnalistika zabývající se porušováním lidských práv

Projekt vznikl jako reakce na porušování lidských a občanských práv s akcentem na romskou menšinu a to zejména v oblastech:

- Bydlení (nevýhodné nájemní smlouvy, vystěhovávání rodin, apod.),
- Zaměstnaní (diskriminace uchazečů o zaměstnání, apod.),
- Školství (diskriminace dětí ze strany pedagogů, neoprávněné zařazování do speciálních škol, apod.),
- Jednání politiků a samospráv (výroky politiků o Romech, postupy radnic vůči Romům, apod.),
- Přístup Policie ČR (nerovný přístup, apod.).

Cílem stále trvajícího projektu je eliminovat způsoby, při nichž dochází k protiprávnímu jednání, ale i informovat o konkrétních případech a praktikách a dávat tak najevo nemožnost svévole poškozujících stran. Probíhá ve spolupráci se sítí informátorů v krajích a neziskovými organizacemi. Sesbírané materiály jsou v některých případech poskytovány Policii ČR k přešetření, případně mohou sloužit jako důkazní materiál. Všechny řešené kauzy jsou současně umísťovány do speciálních rubrik na serveru www.romea.cz, některé z nich přebírají majoritní média. Z řešených kauz např. vystěhování rodiny Badžových, provokativní kampaň kandidáta za ODS Jiřího Šulce do krajského zastupitelstva, monitoring aktivit krajně pravicových radikálů, apod.

7. Podpora Romů v Praze

Společně s dalšími organizacemi a institucemi byl od podzimu roku 2005 do června 2008 realizován rozsáhlý pilotní projekt, jehož cílem byla podpora vzdělávání a zaměstnávání Romů žijících v Praze. Partnery projektu byly občanská sdružení Slovo 21 a R-Mosty, Magistrát hl.m.Prahy, Úřad městské části Praha 3 a ZŠ Havlíčkovo nám., Praha 3. Za sdružení Romea byly realizovány tyto aktivity:

- otevření a provoz Internetového vzdělávacího centra (zaměřeno na poradenský servis nezaměstnaným osobám),
- organizace PC kurzů,
- organizace kurzu terénních zprostředkovatelů práce a následné zaměstnání jednoho z úspěšných absolventů na pozici terénního zprostředkovatele práce,
- organizace kurzu pro mladé romské novináře s praxí v majoritních médiích,
- provoz Internetové burzy práce.

V roce 2008 paralelně probíhaly semináře v deseti vybraných městech. Cílem bylo šířit výstupy projektu „Podpora Romů v Praze“, předat know-how projektu zástupcům místní samosprávy a neziskových organizací s akcentem na ty, jež se zabývají sociální prací, a především iniciovat realizaci stejných či podobných projektů v dalších městech České republiky.

8. Rozvoj organizace

V rámci programu JPD3 nazvaného Rozvoj odborných znalostí zaměstnanců Romea, o.s. a zkvalitnění poskytovaných sociálních služeb financovaného Magistrátem hlavního města Prahy byla realizována série kurzů vedených odborníky a specialisty v daných disciplínách. V průběhu roku prošli zaměstnanci těmito kurzy:

- Kurz krizové intervence
- Zásady terénní práce
- Sociální minimum
- Struktura státní správy
- Management, organizace volného času, řízení podniku
- PC kurz

9. Dokumentace romské kultury a její trvalé zpřístupnění široké veřejnosti

Projekt byl zaměřen na monitoring akcí vztahujících se k romské kultuře v užším slova smyslu a následné informování, avizování, přinášení reportáží, apod. Stěžejní část projektu spočívala především ve videodokumentaci kulturních akcí a tradic, na níž se podílel pracovní tým čtyř Romů. Koncept unikátního romského zpravodajství s názvem Hiri (zprávy) zahrnoval bloky krátkých zpráv z domova a ze světa v olašské romštině s překladem do češtiny (titulky) a reportáže o stopáži 2- 4 minut (např. live koncert Parno Grazst, Tisková konference Gipsy.cz u příležitosti vydání alba Reprezent, reportáže z hudebních a dalších akcí festivalu Khamoro, Večery u čaje..., atd.). Část dokumentace vznikala v textové podobě, byla zařazována do rubrik jako Kultura, Oslavy Mezinárodního dne Romů, apod. Součástí projektu byla i audio-hitparáda, kterou z Austrálie připravoval moderátor Bohumil Havrůla.

předsedkyně sdružení:

Mgr. Jarmila Balážová

výkonný ředitel:

Ing. Zdeněk Ryšavý

členové výkonného výboru:

Mgr. Jarmila Balážová, Ing. Zdeněk Ryšavý, Vojtěch Lavička

Počet zaměstnanců sdružení: 11